

ПОЛОЖЕННЯ ПРО ЛІТЕРАТУРНУ ПРЕМІЮ «ВОЛЯ»

1. Загальні положення

1.1. Літературна премія «Воля» (далі — Премія) — щорічна державна літературна нагорода з залученням приватних партнерів.

1.2. Премія побудована на принципах державно-приватного партнерства і покликана промотувати підтримку бізнесом українського культурного продукту.

1.3. Засновниками Премії є Міністерство культури України та Національний університет «Києво-Могилянська академія».

1.4. Це Положення та зміни до нього затверджують організатори Премії.

1.5. Організаційне забезпечення Премії здійснює Офіс Премії, який відповідає за прийом заявок, координацію журі, комунікацію та церемонію нагородження.

2. Мета Премії

2.1. Премія відзначає нову українську літературу й літературу про Україну, що відображає дух часу й коментує його.

2.2. Премія як інституція утверджує права людини й покликана поглиблювати усвідомлення суті прав людини в сучасному контексті.

2.3. Завдання Премії:

- підтримка літературного процесу в Україні;
- інтеграція української літератури у глобальний дискурс;
- промоція читання;
- розвиток книжкового ринку.

3. Номінації

3.1. Премія присуджується щорічно у трьох номінаціях:

1. За найкращу українську художню прозову книжку, вперше опубліковану впродовж періоду прийнятності.

2. За найкращу українську документальну книжку, вперше опубліковану впродовж періоду прийнятності.

3. За найкращу документальну книжку іноземного автора про Україну, вперше опубліковану в перекладі українською мовою впродовж трьох років до завершення періоду прийнятності.

3.2. Період прийнятності для першого циклу Премії: **з 1 травня 2025 року до 30 квітня 2026 року**. Для наступних циклів період визначається щорічним оголошенням Премії.

4. Умови участі

4.1. Загальні вимоги до книжки:

- оригінально українськомовний твір;
- опублікована українською мовою у видавництві, зареєстрованому в Україні;
- має ISBN;
- є цілісним завершеним твором;
- доступна в продажу на момент подання заявки.

4.2. Вимоги до автора:

- у номінаціях 1 і 2 — автор є громадянином України;
- у номінації 3 — громадянство автора не має значення; книжка написана мовою іншою, ніж українська, і опублікована в перекладі українською;
- в усіх номінаціях автор не може бути громадянином держави-агресора;
- нагорода не присуджується посмертно.

4.3. Не допускаються до участі:

- самостійно опубліковані книжки;
- книжки членів журі та працівників Офісу Премії, а також книжки, щодо яких у члена журі є конфлікт інтересів (п. 10);
- перевидання, доповнені видання та переклади творів, що раніше виходили українською.

4.4. Попередні відзнаки книжки чи автора іншими преміями не впливають на участь.

5. Подання заявок

5.1. Заявки подають виключно видавництва. Автори, перекладачі, літературні агенти та культурні інституції не можуть подавати заявки самостійно.

5.2. Кожне видавництво може подати до **3 (трьох) книжок** сумарно в кожній із номінацій.

5.3. Заявка включає:

- заповнену онлайн-форму;
- інформовану згоду автора на подання книжки, підписану власноруч (скан-копія фізичного підпису чи документ, підписаний накладенням ЕЦП);
- 5 друкованих примірників книжки (не повертаються);
- PDF повного тексту;
- обкладинку у високій якості, фото автора, коротку біографію автора (до 1000 знаків з пробілами), анотацію (до 1500 знаків з пробілами).

5.4. Строки прийому заявок визначаються щорічним оголошенням Премії. Для першого циклу: відкриття прийому — 23 липня 2026 року, завершення — 19 серпня 2026 року. Заявки, подані з порушенням строків або не в повному обсязі, не розглядаються.

6. Відбір та дискваліфікація

6.1. Технічний відбір здійснює Офіс Премії. Офіс перевіряє відповідність заявок вимогам п. 4–5 і має право запросити у видавництва уточнення чи додаткові матеріали зі строком надання до 5 робочих днів.

6.2. Книжки, що пройшли технічний відбір, передаються журі. Кількість книжок, що пройшли технічний відбір, публічно повідомляється по кожній номінації на офіційному сайті Премії. Офіс Премії повідомляє видавництвам про недопуск заявки із зазначенням підстави електронною поштою, зазначеною заявником у заявці; таке повідомлення не є публічним.

6.3. Книжка може бути дискваліфікована на будь-якому етапі, зокрема після оголошення довгого чи короткого списку або присудження нагороди, якщо:

- а) у заявці подано недостовірну інформацію;
- б) виявлено невідповідність книжки або автора умовам участі (п. 4);
- в) встановлено факт плагіату або порушення авторських прав;
- г) видавництво не виконує зобов'язань, передбачених цим Положенням;
- г') видавництво, автор або пов'язані з ними особи намагалися вплинути на рішення журі;
- д) порушено умови конфіденційності (ембарго) щодо списків і переможців до їх офіційного оголошення;
- е) книжка пропагує державу-агресора;
- є) текст книжки повністю або в істотній частині згенеровано системами штучного інтелекту без творчого внеску автора.

6.4. Рішення про дискваліфікацію ухвалює Офіс Премії за погодженням із головою журі. У разі дискваліфікації після присудження нагороди грошова винагорода й відзнака

підлягають поверненню, а Премія має право публічно повідомити про відкликання нагороди.

7. Журі

7.1. Журі складається з **5 членів** — експертів у сфері літератури, зокрема іноземних українців. Склад журі та його голову формує Міністерство культури України спільно з Національним університетом «Києво-Могилянська академія» на **один рік**.

7.2. Журі ухвалює рішення незалежно. Ніхто, включно із засновником і партнерами Премії, не має права впливати на змістовні рішення журі.

7.3. Премія відбувається у **трьох турах**:

- **перший тур** — кожен член журі формує перелік найкращих книжок у кожній номінації; на основі рейтингового голосування журі формує довгі списки;
- **другий тур** — журі формує короткі списки з книжок довгих списків;
- **третій тур** — журі визначає переможця в кожній номінації.

7.4. Члени журі підписують згоду на нерозголошення інформації, пов'язаної з роботою журі, зокрема щодо змісту обговорень, результатів голосувань та складу списків до їх офіційного оголошення.

7.5. Засідання журі протоколюються. Ведення протоколів забезпечує Офіс Премії. Протоколи не оприлюднюються і зберігаються в Офісі Премії.

7.6. Довгі та короткі списки публікуються на офіційному сайті Премії та на сайті Міністерства культури України.

7.7. Рішення журі ухвалюються більшістю голосів. У разі рівного розподілу голос голови журі є вирішальним. Премія в кожній номінації не може бути поділена між кількома книжками або не присуджена.

7.8. Рішення журі є остаточними та оскарженню не підлягають.

8. Довгий список, короткий список, переможці

8.1. Журі оголошує:

- **довгий список** — до 10 книжок у кожній номінації;
- **короткий список** — 3 книжки у кожній номінації;
- **переможця** — по одній книжці в кожній номінації, під час церемонії нагородження.

8.2. Орієнтовний календар першого циклу: довгий список — 5 жовтня 2026 року; короткий список — 13 листопада 2026 року; церемонія — початок грудня 2026 року. Для наступних циклів календар визначається щорічним оголошенням Премії.

9. Нагорода

9.1. Переможець у кожній номінації отримує грошову винагороду та відзнаку Премії. Розмір винагороди затверджується щорічно й оголошується в день відкриття прийому заявок.

9.2. У номінації 3 грошову винагороду отримує автор книжки. Окрема винагорода для перекладача не передбачена.

9.3. Автори книжок короткого списку отримують відзнаку Премії. Грошова винагорода за включення до короткого списку не передбачена.

9.4. Податки та збори з грошової винагороди сплачуються відповідно до законодавства України.

10. Конфлікт інтересів

10.1. Член журі зобов'язаний заявити про конфлікт інтересів і не бере участі в обговоренні та голосуванні щодо такої книжки.

11. Зобов'язання видавців та авторів

11.1. Подаючи заявку, видавництво підтверджує згоду автора на участь у Премії та на використання наданих матеріалів у комунікації Премії.

11.2. У разі включення книжки до короткого списку видавництво зобов'язується:

- надати додаткові примірники книжки в кількості, визначеній Офісом Премії;
- забезпечити достатню наявність книжки в продажу;
- розміщувати відзнаку Премії на подальших накладах відповідно до брендбуку Премії.

11.3. Автори книжок короткого списку беруть участь у промоційних активностях Премії та церемонії нагородження.

12. Прикінцеві положення

12.1. Подання заявки означає повне прийняття цього Положення.

12.2. Персональні дані учасників обробляються виключно для цілей Премії відповідно до законодавства України.

12.3. Спірні питання застосування цього Положення вирішує Міністерство культури України.

12.4. Положення набирає чинності з моменту оприлюднення на офіційному сайті Премії.